

SALA STAMPA DELLA SANTA SEDE **BOLLETTINO**

HOLY SEE PRESS OFFICE BUREAU DE PRESSE DU SAINT-SIÈGE PRESSEAMT DES HEILIGEN STUHL
OFICINA DE PRENSA DE LA SANTA SEDE SALA DE IMPRENSA DA SANTA SÉ
BIURO PRASOWE STOLICY APOSTOLSKIEJ دار الصحافة التابعة للكرسي الرسولي

N. 0238

Giovedì 07.04.2016

Sommario:

◆ Comunicato Congiunto del Comitato internazionale di collegamento cattolico-ebraico
(XXIII Riunione, Varsavia, 4-7 aprile 2016)

◆ Comunicato Congiunto del Comitato internazionale di collegamento cattolico-ebraico
(XXIII Riunione, Varsavia, 4-7 aprile 2016)

Testo del Comunicato congiunto

Traduzione in lingua italiana

Traduzione in lingua polacca

Traduzione in lingua tedesca

Testo del Comunicato congiunto

The 'Other' in Jewish and Catholic Tradition: Refugees in Today's World.

THE 23rd INTERNATIONAL CATHOLIC-JEWISH LIAISON COMMITTEE MEETING

Warsaw, April 4-7, 2016

JOINT DECLARATION

The 23rd meeting of the International Catholic-Jewish Liaison Committee (ILC) took place in Warsaw, 4-7 April 2016. The ILC is the entity, created in 1971, formalizing the establishment of the official relationship between the Holy See and the worldwide Jewish community. The ILC is the official forum for ongoing dialogue between the Holy See's Commission for Religious Relations with the Jews and the International Jewish Committee for Interreligious Consultations (IJCIC). Jewish and Catholic representatives from five continents attended the gathering. Cardinal Kurt Koch, president of the Holy See's Commission for Religious Relations with the Jews, and Mr. Martin Budd, Esq., Chair of IJCIC, co-chaired the meeting.

This meeting was convened at an important time in history. The ILC emerged directly out of the Second Vatican Council and its profound transformative document, *Nostra Aetate*, the 50th anniversary of which has been celebrated and commemorated throughout the world. At the same time, there are challenges to interreligious and intercultural relations being felt by many millions in the world, not excepting Roman Catholics and Jews in many lands.

Poland was an appropriate setting for this meeting. It has been a venue for some of the most important and productive developments in both Catholic and Jewish culture and self-understanding, and also, in the 20th century, the scene of some of the most abhorrent events in world history. The ILC participants and the institutions they represent are fully cognizant of the dynamic tension that these two extremes represent and the noble challenge involved in developing contemporary understandings built on the lessons of the past. The participants are no less aware of how contemporary political dynamics have a direct impact on the human and social well-being of both Catholics and Jews in Poland and elsewhere in the world.

The meeting opened with a public event attended by leaders of both communities, civic and government leaders from Warsaw and Poland, and representatives of the Vatican, the Polish Church, and the State of Israel.

The co-chairs of this ILC meeting, Cardinal Kurt Koch and Mr. Martin Budd, each gave a presentation establishing both the historic context and the emerging challenges. Cardinal Koch stressed that over the years one of the welcome products of these meetings has been the development of real friendships between the participants and a genuine sense of partnership between the communities they represent. Mr. Budd underscored the symbolic significance of meeting in this place, Warsaw, with its freighted history, and at this time, in the aftermath of the 50th anniversary of *Nostra Aetate* and in this moment of moral challenge for people of faith. The evening culminated with a presentation by the Ambassador of Israel to Poland. On behalf of Yad Vashem, three Polish Catholics were posthumously recognized by the ambassador as "Righteous Among the Nations" for saving Jewish lives during the Shoah, embodying the noblest realization of Catholic-Jewish relations.

The agenda of the biennial dialogue had as its theme "The 'Other' in Jewish and Catholic Tradition: Refugees in Today's World." To provide a religious and academic basis for subsequent discussions, the sessions began with in-depth analyses of how both the Jewish and Roman Catholic traditions and sources view "the other." In keeping with the scholarly nature of these presentations, each speaker acknowledged the internal dialectic tension of the particular vs. the universal in each tradition, and emphasized the importance and moral integrity of accepting "the other" as an essential component of each tradition's self-understanding. The presentations and the discussion that followed pointed out that our respective Scriptures provide us with a framework for addressing pressing social issues such as the refugee crisis of today. Responding to religious imperatives of Christians and Jews, the conference assessed the current refugee crisis overwhelming much of Europe, recognize the tensions between the obligations of love of strangers and the dignity of their creation in God's image, with concerns for security and fear of change.

Although the last 50 years have largely seen unprecedented openness between our two communities in many places, not least on the international level, the last few years have witnessed a surge of problematic developments impacting both. After addressing how our respective traditions encourage us to help the other, we focused on how our two communities now find themselves in the position of being "other." Anti-Semitism in both speech and action has resurfaced in Europe and elsewhere, and persecution of Christians, most notably in

much of the Middle East and parts of Africa, has reached levels not seen in a long time.

Participants emphasized that antisemitism is real and takes many forms. It is a danger not only to Jews but also to democratic ideals. Improved and revitalized educational programs are necessary to combat it.

The participants noted that the persecution of Christians has increased every year between 2012 and 2015. They recognized the obligation to raise the consciousness across the world regarding this problem and acknowledged the moral responsibility to be a voice for the voiceless.

In recognition of the indisputable historic significance of the Shoah, the participants visited the Treblinka death camp. In a commemorative memorial, the leaders affirmed their commitment never to allow the tragedy to be forgotten, nor to allow the world ever again to permit such negation of the humanity or dignity of any human being, no matter his or her race, religion, or ethnicity.

Their visits to a Catholic social service agency and to the POLIN Museum of the History of Polish Jews underscored the critical role of Jewish and Catholic communities in contemporary Polish life. The meeting celebrated the Polish experience of transition from Communism, with its repressions, to the freedom of study and expression of religious faith in a new society.

In keeping with the significance of the ILC since its inception 45 years ago, the representatives reiterated their continuing commitment to open and constructive dialogue as a model for interreligious and intercultural understanding in the world, most especially with religious leaders of the Muslim community. They also reiterated the commitment to collaborate in addressing the emerging needs of their communities wherever they may be, and to convey their transcendent messages to a world so much in need of authentic and caring affirmation represented by their two religious traditions.

[00529-EN.01] [Original text: English]

Traduzione in lingua italiana

L'Altro nella tradizione ebraica e cattolica: i rifugiati nel mondo di oggi.

COMITATO INTERNAZIONALE DI COLLEGAMENTO CATTOLICO-EBRAICO

XXIII Riunione

Varsavia, 4-7 aprile 2016

COMUNICATO CONGIUNTO

La XXIII riunione del Comitato internazionale di collegamento cattolico-ebraico (ILC) si è tenuta a Varsavia dal 4 al 7 aprile 2016. Il Comitato internazionale di collegamento cattolico-ebraico, costituito nel 1970, è l'organo ufficiale di collegamento tra la Santa Sede e la Comunità ebraica mondiale, il foro autorevole del dialogo continuo tra la Commissione della Santa Sede per i rapporti religiosi con l'Ebraismo ed il Comitato ebraico internazionale per le consultazioni interreligiose (IJCIC). Rappresentanti ebrei e cattolici dai cinque continenti hanno preso parte alla riunione, presieduta congiuntamente dal Cardinale Kurt Koch, presidente della Commissione della Santa Sede per i rapporti religiosi con l'Ebraismo, e dal Signor Martin Budd, Esq., presidente del Comitato ebraico internazionale per le consultazioni interreligiose.

Questa Conferenza è stata convocata in un momento storico significativo: il Comitato internazionale di collegamento cattolico-ebraico si è formato quale diretta conseguenza del Concilio Vaticano II e del suo documento profondamente innovativo, *Nostra Aetate*, il cui cinquantenario è stato celebrato e

commemorato in ogni parte del mondo; contemporaneamente milioni di persone nel mondo, compresi i cattolici e gli ebrei in molte aree del mondo, sono poste di fronte alle sfide dei rapporti interreligiosi e interculturali.

La Polonia è stata una sede appropriata per questo incontro, in quanto essa è stata luogo di realizzazione di alcuni dei più importanti e fecondi sviluppi – dal punto di vista della cultura sia cattolica sia ebraica – ed anche, nel secolo XX, teatro di alcuni tra i più orrendi eventi della storia mondiale. I partecipanti alla riunione, e le istituzioni che essi rappresentano, sono pienamente consapevoli della tensione dinamica che tocca questi due opposti poli, e della nobile sfida che ne deriva per sviluppare oggi criteri di giudizio costruiti a partire dalle lezioni del passato. Essi sono parimenti consapevoli di quanto le dinamiche politiche contemporanee influiscono direttamente sui rapporti dei cattolici e degli ebrei in Polonia e in ogni parte del mondo.

La conferenza si è aperta con un evento pubblico al quale hanno presenziato le autorità di entrambe le comunità ebraica e cattolica, i capi civili e di governo di Varsavia e della Polonia, rappresentanti della Santa Sede, della Chiesa polacca e dello Stato d'Israele. Ciascuno dei moderatori dell'incontro, il Cardinale Kurt Koch e il Signor Martin Budd, ha illustrato sia il contesto storico sia le sfide che oggi si presentano: il Card. Koch ha sottolineato che nel corso degli anni uno dei frutti benedetti di questi incontri dell'ILC è stato lo sviluppo di una vera amicizia tra i partecipanti e di un genuino senso di collaborazione tra le comunità che essi rappresentano; M. Budd ha delineato il significato simbolico dell'incontrarsi in questo luogo – Varsavia – con la sua storia di dolore, e nel medesimo tempo a cinquant'anni dalla Dichiarazione *Nostra Aetate*, e delle circostanze contemporanee di sfide morali per le comunità di credenti. La serata si è conclusa con un intervento dell'Ambasciatore d'Israele in Polonia; a nome di *Yad wa-Shem* l'Ambasciatore ha assegnato il titolo postumo di "Giusti tra le Nazioni" a tre cattolici polacchi, per aver salvato vite ebraiche durante la Shoà, incarnando così nel modo più nobile la realizzazione dei rapporti cattolico-ebraici.

L'agenda del dialogo, che si tiene ogni due anni, ha avuto per tema *L'Altro nella tradizione ebraica e cattolica: i rifugiati nel mondo di oggi*. Allo scopo di fornire una base religiosa ed accademica alle discussioni successive, le sessioni si sono aperte con analisi approfondite delle fonti tradizionali che riguardano la visione de *L'Altro* dal punto di vista sia ebraico sia cattolico. Ciascun relatore, in conformità con il carattere accademico del suo intervento, ha riconosciuto la tensione dialettica tra universalità e particolarità entro ciascuna delle due tradizioni, sottolineando l'importanza e l'integrità morale che sono componenti essenziali per accogliere *L'Altro* secondo l'autocomprensione delle rispettive tradizioni. Le presentazioni, e la discussione che ne è seguita, hanno precisato che le nostre rispettive Scritture sacre ci forniscono un modello di riferimento per affrontare urgenti problemi sociali come l'odierna crisi dei rifugiati. In risposta ai comandamenti religiosi ebraici e cristiani, la conferenza ha trattato l'attuale crisi di rifugiati che tocca gran parte dell'Europa, riconoscendo le tensioni tra l'obbligo di amare lo straniero con la sua dignità in quanto creato a immagine di Dio da una parte, e dall'altra il riguardo dovuto alla sicurezza e alla preoccupazione per il cambiamento.

Anche se gli ultimi cinquant'anni hanno visto un'ampia apertura senza precedenti tra le nostre due comunità in molti luoghi, non ultimo a livello internazionale, tuttavia nei più recenti anni constatiamo l'insorgere di sviluppi problematici che ci riguardano entrambi. Dopo aver trattato il modo in cui le nostre rispettive tradizioni c'incoraggiano ad aiutare gli altri, abbiamo esaminato come le nostre due comunità attualmente si trovano nella situazione di essere "altri". L'antisemitismo nei discorsi e nei fatti è riapparso in Europa ed altrove, mentre la persecuzione di cristiani, in misura notevole nella maggior parte del Vicino Oriente ed in parte dell'Africa, ha raggiunto livelli che non si vedevano da tempo. I partecipanti hanno sottolineato che l'antisemitismo è una realtà che assume varie forme, un pericolo non solo per gli ebrei ma anche per gli ideali democratici, e che per combatterlo sono necessari programmi educativi aggiornati e rinnovati. Essi hanno osservato che la persecuzione di cristiani ha avuto di anno in anno un incremento dal 2012 al 2015, riconoscendo l'obbligo nel rendere presente alla coscienza del mondo questo problema, e la responsabilità morale nel dar voce a coloro che non hanno voce.

I partecipanti, quale riconoscimento dell'indiscutibile storicità della Shoà e del suo significato, hanno reso visita al campo di sterminio di Treblinka. Durante la cerimonia commemorativa delle vittime, le autorità hanno affermato il loro impegno a non permettere mai che tale tragedia venga dimenticata, né a consentire che al mondo un'altra volta si compia una simile negazione della dignità di ciascun essere umano, a qualunque razza, religione o popolo appartenga. La loro visita ad una istituzione cattolica di assistenza sociale ed al Museo

POLIN di storia del popolo ebraico ha posto in evidenza il ruolo importante svolto dalle comunità ebraica e cattolica nella vita polacca contemporanea. La conferenza ha messo in luce l'esperienza polacca di transizione dal comunismo, con la sua repressione, alla libertà di riflessione e di espressione della fede religiosa in una nuova società.

In continuità con il percorso dell'ILC durante 45 anni dalla sua istituzione, i rappresentanti hanno riaffermato il loro permanente impegno per un dialogo aperto e costruttivo, quale modello di comprensione interreligiosa ed interculturale nel mondo, soprattutto nei confronti delle autorità religiose delle comunità musulmane. Essi hanno parimenti riespresso il loro proposito di collaborare per affrontare i bisogni che affiorano nelle loro comunità dovunque si trovino, e per comunicare i loro messaggi trascendenti ad un mondo così profondamente bisognoso delle affermazioni genuine e premurose proposte dalle loro due tradizioni religiose.

[00529-IT.01] [Testo originale: Inglese]

Traduzione in lingua polacca

23. SPOTKANIE MIĘDZYNARODOWEGO KATOLICKO-ŻYDOWSKIEGO KOMITETU ŁĄCZNOŚCI

Warszawa, 4-7 kwietnia, 2016

DEKLARACJA WSPÓLNA

23. spotkanie Międzynarodowego Katolicko-Żydowskiego Komitetu Łączności (ILC) odbyło się w Warszawie, w dniach od 4-7 kwietnia 2016 r. ILC jest podmiotem utworzonym w 1971 roku, aby sformalizować ustanowienie oficjalnych relacji między Stolicą Apostolską a światową wspólnotą wyznawców judaizmu. ILC jest oficjalnym forum stałego dialogu pomiędzy Komisją Stolicy Apostolskiej do spraw Stosunków Religijnych z Judaizmem a Międzynarodowym Komitetem Żydowskim do spraw Konsultacji Międzyreligijnych (IJCIC). W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele judaizmu i katolicyzmu z pięciu kontynentów. Współprzewodniczącymi spotkania byli kardynał Kurt Koch, przewodniczący Komisji Stolicy Apostolskiej do spraw Stosunków Religijnych z Judaizmem oraz szanowny pan Martin Budd, Przewodniczący IJCIC.

Spotkanie to zostało zwołane w bardzo ważnym momencie historii. ILC pojawił się bezpośrednio po Soborze Watykańskim II i jego głęboko przekształcającym dokumencie „Nostra aetate”, którego 50. rocznica ogłoszenia była obchodzona i upamiętniona na całym świecie. Jednocześnie istnieją wyzwania dla stosunków międzyreligijnych i międzykulturowych odczuwalne przez wiele milionów osób na całym świecie, nie wyłączając katolików i Żydów w wielu krajach.

Polska była odpowiednim miejscem dla tego spotkania. To tutaj dokonywały się najważniejsze i najbardziej płodne przemiany zarówno dla katolickiej jak i żydowskiej kultury, jak i zrozumienia samych siebie. Jednocześnie w XX wieku Polska stała się sceną jednego z najbardziej odrażających wydarzeń w historii świata. Uczestnicy ILC i reprezentowane przez nich instytucje są w pełni świadomi dynamicznego napięcia, jakie stanowią te dwie skrajności a także szlachetnego wyzwania związanego z rozwijaniem współczesnego porozumienia budowanego na doświadczeniach przeszłości. Uczestnicy warszawskiego spotkania są nie mniej świadomi tego, że współczesna dynamika polityczna ma bezpośredni wpływ na dobrobyt ludzki i społeczny zarówno katolików jak i Żydów w Polsce oraz w innych częściach świata.

Spotkanie rozpoczęło się uroczystością publiczną z udziałem przywódców obu wspólnot, przywódców społecznych i rządowych z Warszawy i Polski, a także przedstawicieli Watykanu, Polskiego Kościoła oraz Państwa Izrael.

Każdy ze współprzewodniczących tego spotkania ILC, kardynał Kurt Koch i pan Martin Budd, przedstawił prezentację ustalając zarówno kontekst historyczny jak i pojawiające się wyzwania. Kardynał Koch podkreślił, że

na przestrzeni lat jednym z dobrych owoców tych spotkań był rozwój prawdziwej przyjaźni między uczestnikami i autentycznego poczucia partnerstwa pomiędzy reprezentowanymi przez nich wspólnotami. Pan Budd położył nacisk na symboliczne znaczenie spotkania w Warszawie, z jej straszną historią, a także obecnie po 50. rocznicy „Nostra aetate” w tej chwili będącej wyzwaniem moralnym dla ludzi wiary. Kulminacyjnym punktem wieczoru było przedstawienie przez ambasadora Izraela w Polsce, w imieniu Instytutu Yad Vashem, trzech polskich katoliczek i uznanie ich pośmiertnie za „Sprawiedliwe Wśród Narodów Świata” za ocalenie istnień żydowskich podczas Szoah, ucieleśniając w ten sposób najszlachetniejsze ziszczenie stosunków katolicko-żydowskich.

Programem tego odbywającego się co dwa lata dialogu wyznaczał temat: „«Inny» w żydowskiej i katolickiej tradycji: Uchodźcy w dzisiejszym świecie”. Aby zapewnić religijną i naukową podstawę do dalszych dyskusji, sesje rozpoczęły się o dogłębnej analizie na temat tego, w jaki sposób zarówno żydowska jak i rzymskokatolicka tradycja religijna oraz teksty źródłowe postrzegają „innego”. Zgodnie z naukowym charakterem tych prezentacji, każdy z mówców potwierdził, że istnieje wewnętrzne napięcie dialektyczne między tym co partykularne a tym, co powszechne w każdej tradycji, i podkreślił znaczenie oraz uczciwość moralną w akceptacji „innych” jako istotnego składnika samorozumienia każdej z tradycji. Prezentacje oraz dyskusja, jaka po nich nastąpiła wskazały, że Pisma każdej z nich zapewniają nam ramy dla rozwiązania palących kwestii społecznych, takich jak współczesny kryzys uchodźczy. Odpowiadając na nakazy religijne chrześcijan i Żydów, konferencja oceniła obecny kryzys uchodźczy przytłaczający większość Europy, uznała napięcie między zobowiązaniami wynikającymi z miłości obcych i godności ich stworzenia na obraz Boga, a troską o bezpieczeństwo i obawami przed zmianami.

Chociaż w ciągu ostatnich 50 lat miała miejsce szeroko obecna bezprecedensowa otwartość między naszymi dwoma wspólnotami na wielu miejscach, a także na poziomie międzynarodowym, to w ciągu ostatnich kilku lat odnotowano wzrost problematycznych zmian wpływających na obydwie. Po podjęciu kwestii, jak każda z naszych poszczególnych tradycji zachęca nas, aby pomóc drugiej, skupiliśmy się na tym, jak nasze dwie wspólnoty znajdują się obecnie w położeniu bycia „innym”. Antysemityzm zarówno w słowie jak i w działaniu pojawiły się ponownie w Europie i gdzie indziej, a prześladowanie chrześcijan, zwłaszcza w dużej części Bliskiego Wschodu i niektórych częściach Afryki osiągnął poziom nie widziany od dawna.

Uczestnicy spotkania podkreślili, że antysemityzm jest zjawiskiem realnym i przybiera różne formy. Jest on zagrożeniem nie tylko dla Żydów, ale także dla ideałów demokratycznych. Do walki z nim konieczne są ulepszone i uaktywnione na nowo programy edukacyjne.

Uczestnicy spotkania zauważyli, że prześladowania chrześcijan nasilają się co roku między latami 2012 i 2015. Uznali oni obowiązek podniesienia świadomości na całym świecie w zakresie tego problemu i uznali moralny obowiązek, aby być głosem osób pozbawionych głosu.

Uznając niepodważalne historyczne znaczenie Shoah, uczestnicy spotkania złożyli wizytę w obozie śmierci w Treblince. Przy Pomniku Ofiar Obozu przywódcy potwierdzili swoje zobowiązanie, by nigdy nie pozwolić na zapomnienie o tej tragedii ani też kiedykolwiek w przyszłości pozwolić światu na takie zaprzeczenie człowieczeństwa i godności jakiegokolwiek istoty ludzkiej, bez względu na jej rasę, religię lub pochodzenie etniczne.

Ich wizyty w katolickiej instytucji charytatywnej oraz w Muzeum Historii Żydów Polskich podkreśliły kluczową rolę wspólnot żydowskich i katolickich we współczesnym życiu Polski. Spotkanie z uznaniem odniosło się do polskich doświadczeń transformacji od komunizmu z jego represjami, do wolności studiowania i wyrażania wiary religijnej w nowym społeczeństwie.

Zgodnie ze znaczeniem ILC od jej powstania przed 45 laty, przedstawiciele ponowili swoje stałe zobowiązanie do otwartego i konstruktywnego dialogu, jako wzoru dla porozumienia międzykulturowego i międzyreligijnego w świecie, a szczególnie z przywódcami religijnymi wspólnoty muzułmańskiej. Ponowili też zobowiązanie do współpracy w rozwiązywaniu pojawiających się potrzeb swoich społeczności, gdziekolwiek się znajdują, i przekazania ich transcendentnego orędzia światu tak bardzo potrzebującemu autentycznej i troskliwej afirmacji,

jaka stanowią ich obydwie tradycje religijne.

[00529-PL.01] [Testo originale: Inglese]

Traduzione in lingua tedesca

Das 23. Internationale Katholisch-Jüdische Liaison Komitee Treffen

Warschau, 4.-7. April 2016

Das 23. Treffen des Internationalen Katholisch-Jüdischen Liaison Komitees (ILC) fand vom 4.-7. April 2016 in Warschau statt. Das ILC ist eine Einrichtung, die 1971 geschaffen wurde und die offiziellen Beziehungen zwischen dem Heiligen Stuhl und der weltweiten jüdischen Gemeinschaft formell etabliert hat. Das ILC ist das Forum für den kontinuierlichen Dialog zwischen der Päpstlichen Kommission für die religiösen Beziehungen zum Judentum und dem Internationalen Jüdischen Komitee für interreligiöse Konsultationen (IJCIC). Jüdische und katholische Vertreter aus fünf Kontinenten nahmen an diesem Treffen teil. Kardinal Kurt Koch, der Präsident der Päpstlichen Kommission für die religiösen Beziehungen zum Judentum, und Martin Budd, Esq., Vorsitzender des IJCIC, leiteten gemeinsam das Treffen.

Dieses Treffen fand zu einem historisch bedeutsamen Zeitpunkt statt. Das ILC ging unmittelbar aus dem Zweiten Vatikanischen Konzil und seiner grundlegend transformierenden Erklärung *Nostra Aetate* hervor, dessen 50jähriges Jubiläum weltweit begangen und gefeiert worden ist. Zur selben Zeit werden Herausforderungen hinsichtlich interreligiöser und interkultureller Beziehungen von vielen Millionen Menschen weltweit wahrgenommen – Katholiken und Juden nicht ausgenommen.

Polen war ein geeigneter Ort für dieses Treffen. Es war ein Ort für einige der wichtigsten und produktivsten Entwicklungen in der katholischen wie auch der jüdischen Kultur und ihres Selbstverständnisses, und genauso, im 20. Jahrhundert, die Szene für einige der abscheulichsten Ereignisse in der Weltgeschichte. Die Teilnehmer der Konferenz und die Institutionen, die sie repräsentieren, sind sich der dynamischen Spannungen, die diese beiden Extreme darstellen, und der edlen Herausforderung voll bewusst, die damit verbunden sind, gegenwärtige Übereinkünfte zu entwickeln, die auf den Lehren der Geschichte basieren. Die Teilnehmer sind sich nicht weniger dessen bewusst, wie gegenwärtige politische Dynamiken einen direkten Einfluss auf das menschliche und gesellschaftliche Wohl von Katholiken und Juden in Polen und überall in der Welt haben.

Das Treffen wurde mit einem öffentlichen Akt begonnen, an dem führende Persönlichkeiten beider Gemeinschaften, aus Gesellschaft und Politik, aus Warschau und ganz Polen sowie Vertreter des Vatikans, der polnischen Kirche und des Staates Israel teilnahmen.

Die gemeinsamen Vorsitzenden des ILC Treffens, Kardinal Kurt Koch und Martin Budd, hielten beide Reden, in denen sie sowohl den historischen Kontext als auch die aktuell entstandenen Herausforderungen benannten. Kardinal Koch betonte, dass über die Jahre hinweg eines der wichtigsten Ergebnisse dieser Treffen die Entwicklung einer wirklichen Freundschaft zwischen den Teilnehmern und eines echten Empfindens von Partnerschaft zwischen den Gemeinschaften ist, die sie repräsentieren. Martin Budd stellte die symbolische Bedeutung des Ortes dieses Treffens, Warschau, mit seiner bedeutungsschweren Geschichte heraus, und betonte gleichzeitig, im Nachklang zum 50. Jubiläum von *Nostra Aetate*, die moralische Herausforderung für religiöse Menschen in dieser Zeit. Der Abend wurde gekrönt durch eine Präsentation der Botschafterin Israels in Polen. Für YadVashem wurden seitens der Botschafterin drei polnische Katholiken nach ihrem Tod als „Gerechte unter den Völkern“ anerkannt, die jüdisches Leben während der Schoa gerettet hatten und damit die edelste Verwirklichung der katholisch-jüdischen Beziehungen verkörpern.

Das Thema des alle zwei Jahre stattfindenden Dialogforums war: „Der ‘Andere’ in jüdischer und katholischer Tradition: Flüchtlinge in der Welt von heute.“ Um eine religiöse und akademische Grundlage für die folgenden Diskussionen zu schaffen, begannen die Sitzungen mit tiefgreifenden Analysen, wie die jüdischen und

katholische Traditionen und Quellen den „Anderen“ sehen. Entsprechend der akademischen Qualität der Vorträge, erkannte jeder Redner die innere dialektische Spannung zwischen der Partikularität und der Universalität in jeder Tradition an und betonte die Bedeutung sowie die moralische Richtigkeit der Akzeptanz des „Anderen“ als eines wesentlichen Bestandteils für das Selbstverständnis der jeweiligen Tradition. Die Vorträge und die folgenden Diskussionen machten klar, dass uns die jeweiligen Heiligen Schriften einen Rahmen zur Verfügung stellen, um dringende soziale Fragen wie die aktuelle Flüchtlingskrise anzugehen. In Reaktion auf die religiösen Gebote für Christen wie Juden beurteilte die Konferenz die gegenwärtige Flüchtlingskrise, die einen großen Teil von Europa überzieht, indem sie die Spannungen zwischen der Verpflichtung auf die Liebe zum Fremden sowie auf seine Würde als Schöpfung nach dem Bild Gottes und den Sorgen um Sicherheit sowie Angst vor Veränderungen anerkannte.

Obwohl in den letzten fünfzig Jahren überwiegend eine beispiellose Offenheit zwischen unseren beiden Gemeinschaften an vielen Orten, nicht zuletzt auf der internationalen Ebene, festzustellen war, war in den letzten Jahren eine Zunahme problematischer Entwicklungen zu beobachten, die beide betreffen. Nachdem deutlich gemacht wurde, wie unsere jeweiligen Traditionen uns dazu ermutigen, dem Anderen zu helfen, konzentrierten wir uns darauf, wie unsere beiden Gemeinschaften sich nun selbst in ihrer Position wiederfinden, der „Andere“ zu sein. Antisemitismus sowohl im Sprechen wie im Handeln ist in Europa und andernorts erneut zum Vorschein gekommen, und die Verfolgung von Christen, insbesondere in vielen Gebieten des Mittleren Ostens und in Teilen von Afrika, hat ein Niveau erreicht, das man seit langer Zeit nicht mehr erlebt hat.

Die Teilnehmer der Konferenz betonten, dass Antisemitismus wirklich stattfindet und viele Formen annimmt. Das stellt eine Gefahr nicht nur für Juden, sondern genauso für die Ideale der Demokratie dar. Verbesserte und neu belebte Bildungsprogramme sind erforderlich, um Antisemitismus zu bekämpfen.

Die Teilnehmer der Konferenz hielten fest, dass die Verfolgung von Christen in jedem Jahr zwischen den Jahren 2012 und 2015 zugenommen hat. Sie sehen die Verpflichtung, weltweit das Bewusstsein für dieses Problem zu stärken, und erkennen die moralische Verpflichtung an, den Stimmlosen eine Stimme zu geben.

In Anerkennung der unumstrittenen geschichtlichen Bedeutung der Schoa, besuchten die Teilnehmer der Konferenz das Todeslager von Treblinka. In einer gemeinsamen Gedächtnisfeier bestätigten die Delegationsleiter die gemeinsame Verpflichtung, dass diese Tragödie niemals vergessen werden darf und es der Welt niemals wieder gestattet sein darf, eine solche Verneinung der Menschlichkeit oder der Würde irgendeines menschlichen Wesens unabhängig von Rasse, Religion oder Volkszugehörigkeit zuzulassen.

Die Besuche bei einer katholischen Sozialdienststelle und des POLIN Museums der Geschichte der polnischen Juden unterstrich die kritische Rolle der jüdischen und der katholischen Gemeinschaft im gegenwärtigen Leben Polens. Die Konferenz würdigte die Erfahrung ihrer polnischen Teilnehmer beim Übergang vom Kommunismus mit seinen Repressionen zur Freiheit beim Studium und beim Ausdruck des religiösen Glaubens in einer neuen Gesellschaft.

In Wahrung der Bedeutung des ILC, die es seit seiner Einrichtung vor 45 Jahren hat, bekräftigten seine Vertreter den anhaltenden Einsatz für einen offenen und konstruktiven Dialog als ein Modell interreligiöser und interkultureller Verständigung in dieser Welt – ganz besonders mit religiösen Führern der muslimischen Gemeinschaft. Ebenso bekräftigten sie die Verpflichtung zur Zusammenarbeit, wo auch immer es gilt, neu auftretende Bedürfnisse ihrer Gemeinschaften anzusprechen und ihre transzendente Botschaft an eine Welt zu übermitteln, die so sehr authentischer und fürsorgender Zusage bedarf, wie sie diese beiden religiösen Traditionen vertreten.

[00529-DE.01] [Originalsprache: Englisch]

[B0238-XX.02]

